Nro 54.
D. 4. Marca.
SOBOTA.
ROK 1826.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.
Oddanie Pułku Austrjackiego Xciu Adi: Poniatowskiemu 1766.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Senat Królestwa Polskiego przeięty boleścią po nieodżałowanej stracie wiekopomnej pamięci Najiaśnieyszego Cesarza i Króla ALEXANDRA Igo, miał zaszczyt złożyć u stóp Tronu Jego Następcy Najiaśnieyszego Cesarza i Króla MIKOŁAJA Igo Adres następuiący: — Najiaśnieyszy Panie! Strata niezmierna ród ludzki dotknęła, i odgłos wspólnej boleści rozległ się od Carskiego Piotra Wielkiego Grodu, aż do najodleglejszych cywilizacji granic. Już nie do iednego tylko narodu Ci Mocarze należą, których potęga działa w zgodności z ich światłem i cnotami! Życie ich stało się własnością, zgon żałobą powszechną. Jch pamięć i przykłady są puścizną wszystkich pokoleń. Te N. Panie, dzisiaj nam skwapliwemi żalami *Europy* objawione tkliwe nauki, *Senat Królestwa Polskiego* do stóp Tronu Twojego odnosi; podadzą one osłodzenie Twym własnym zasmęceniom, równie iak iuż ożywiaią nadzieie rozmaitych ludów, szerokiemu panowaniu Twemu podległych. J cóżbyśmy tu przydać zdołali dla oddania w wiernej żywości, całej goryczy naszego strapienia, całego wylania naszej ufności; My, którzy skutkiem długiej niełaskawości losu, wytrąceni niedawno z rzędu Narodów, winniśmy powrot pierwiastkowego bytu, stałej tylko Woli i Wielkiej duszy naszego Wskrzesiciela, którzy godło trwałości znaleść tylko możemy w wysokich pomysłach iakie Tobie przekazał, iakie iuż odziedziczyłeś tak zaszczytnie, i tak szlachetnie objawiłeś. Tak iest, N. Panie, te pierwsze i pamiętne wyrazy, które nam zwiastowały dalsze trwanie panowania wspaniałego Twego Poprzednika, zaręczaią równie dokończenie dzieła Jego. Zaięły one wszystkie serca polskie, ochroniły ie od ciosów rozpaczy, nie zostawiaiąc w nich miejsca iak tylko dla miłości i zawdzięczenia. Już te uczucia zamienione w obowiązki, wpisane są obok przysięgi nienaruszonej wierności, iaką Waszej Cesarsko Królewskiej Mości, wszyscy nasi ziomkowie wykonać pośpieszyli. Ale *Senat Królestwa*, tłumacz ich nieustanny, podał życzenie, ażeby wspomnione uczucia utrwalone zostały w pomniku święconym ukochanej pamięci Króla, którego zgon opłakuiemy. Nie iesteśmy w zamniemaniu, iż słabe usiłowania nasze zdołałyby wznieść się do świetności godnej znakomitego celu, iaki sobie zamierzamy. Lecz i szeląg wdowy niesie piętno swoie wiekom potomnym, i Najwyższa Jstność przyjmuie w swych świątyniach obok darów okazałych skromniejsze czci i wdzięczności ludów ofiary. Upraszamy zatem pokornie Waszą Cesarsko Królewską Mość Pana Naszego Miłościwego, o pozwolenie wniesienia na przyszłym Sejmie proiektu do prawa (które iż uchwalone zostanie nie wątpiemy) stanowiącego fundusz dostateczny dla wystawienia pamiątce zeszłego Króla i Dobroczyńcy Naszego pomnika, za-

świadczaiącego wdzięczność Narodową, a którego WASZA KRÓLEWSKA MOŚĆ SAM raczysz obrać oraz przepisać rodzaj i wykonanie. — *w Warszawie dnia* 17 *Stycznia* 1826 *roku.* Prezes Senatu: St: Hr: *Zamojski.* Sekretarz Senatu: J. U. *Niemcewicz.*

W odpowiedzi na powyższy Adres Senatu, Najiaśniejszy CESARZ i KRÓL raczył przesłać Prezesowi Senatu Królestwa Polskiego następuiący List Gabinetowy. Mości Panie Prezesie Senatu Hrabio *Zamojski!* Żywem przeięty zostałem uczuciem czytaiąc adres, który mi WPan przesłałeś w imieniu Senatu Królestwa Polskiego. Hołd w nim oddany pamięci Najiaśniejszego Naszego Dobroczyńcy głęboko Mnie wzruszył. Poznałem w nim cechę niezmiennego poświęcenia się znamionuiącego Zgromadzenie, któremu WPan przewodniczysz. Przeszłość iest dla Mnie drogą przyszłości rękojmią. Przyjmuię z upodobaniem i ufnością wyrażenie uczuć, iakie Mi WPan oświadczasz. Proszę WPana, abyś równie był tłumaczem szczerej życzliwości Moiej dla pierwszej w kraiu Magistratury. Pochwalam w głębi serca Mego życzenie Senatu, iżby pomnik zupełnie narodowy uwiecznił wdzięczność Polaków ku Nieśmiertelnemu ich Ojczyzny Wskrzesicielowi; i chętnie pozwalam na przedstawiony Mi środek uskutecznienia tego zamiaru. Połączeni przywiązaniem do ukochanego Monarchy, którego opłakuią stratę wierni poddani Królestwa Polskiego, powinni też wszyscy należeć do uwiecznienia pamiątki ich żalu i uwielbienia. Upoważniłem przeto Namiestnika Mego, iżby wezwał Radę do rozważenia proiektu do Prawa, który na przyszłym Sejmie w tym celu ma być wniesionym. Przyjm WPan Mości Panie Prezesie Senatu Hrabio *Zamojski* zapewnienie zupełnego szacunku i szczerego przywiązania Moiego. — *w Petersburgu* d. 2/14 Lutego 1826. (podpisano) MIKOŁAJ.

Oprócz powyższego *Listu gabinetowego*, N. PAN polecił *Ministrowi Sekre: Stanu* przesłać odezwę w której poleca aby *Xże Namiestnik* wezwał Radę do rozważania iaki rodzaj pomnika narodowego mógłby być wzniesionym i w iaki sposób wykonanie tego zamiaru przez Senat proponowane ma być uskutecznione. Najia: Cesarz i Król Jmć postanowił prócz tego udzielić Senatowi szczególną oznakę Swej przychylności. Chciał Jego Cesarsko-Królewska Mość, żeby w tej pierwszej kraiu Magistraturze był złożony mundur Jenerała Polskiego, który wiekopomnej pamięci N. ALEXANDER I. zwykł był nosić stawaiąc w pośród Reprezentantów Królestwa, i żeby pod iej strażą zostawała droga i nazawsze szanowana pamiątka, której widok tem żywiej przypominać będzie Nieśmiertelnego Ojczyzny Naszej Wskrzesiciela.

---

w Drugim Nrze *Izydy Polskiej* na rok 1826 o którego wyjściu donieśliśmy, znajduie się rozprawa *Ludwika Voss* pod tytułem, *Domniemania o kuli ziemskiej*, na której czele w Polskiem tłumaczeniu umieszczono za dewizę kilka początkowych wierszy z przedmowy ś. p. *Staszica* do Epok natury *Buffona.* Autor wiele niedocieczonych w naturze *fenomenów* usiłuie wyiaśnić za pomocą odkrytych dotąd przez Fizyków sił przyrodzenia. Podług niego, *elektryczność, galwanizm i magnetyzm* są ogólnemi w całej kreacji działaczami; przypuszcza on, że między ciałami niebieskiemi iest wzaiemny związek i przepływy materji z iednych do drugich maią miejsce; że większe powstały z *chaosu*, złożonego z najsubtelniejszych gazów, które się w stałe massy zgęściły, mniejsze zaś są utworami chemicznemi atmosfer otaczaiących ciała większe; że zatem iedne winny

swój byt drugim; i tak, *xiężyc* iest *synem ziemi* a *wnukiem słońca*; twierdzi, że ziemia w początkowych epokach swoiego bytu, miała inne niż teraz położenie względem słońca, w którem iego promienie 2 razy do roku prostopadle każdy iej punkt oświecały, i wtenczas przy biegunach, gdzie ią teraz odwieczne pokrywaią lody, lęgły się *ogromne zwierzęta*, z których iedne rodzaie zupełnie wyginęły, i tylko z głębi ziemi wydobywane szczątki świadczą ieszcze o ich niegdyś bycie; drugie tylko w gorącym klimacie dotąd się utrzymuią; domyśla się, że ziemia ma *ogon* podobny iak widziemy u *komet*, z różnicą, że pozbawiony światła, nie błyszczy się; że przez kombinacje chemiczne utworzyły się w nim osady, które dały byt xiężycowi, a może i górom *Szwajcarskim*; dalej że świat teraźniejszy a z nim i rodzaj ludzki już się *zestarzał*; w końcu pozwala sobie wnioskować o *zgonie powszechnym* całych systematów światowych i powróceniu ich do stanu lotnych pierwiastków, z których wzięły początek, oraz o utworzeniu się nowych światów, które powstaną ze szczątków starego. Drugi artykuł traktuie o robieniu *pokostów* i *lakierów*, podług praktyki i zasad chemicznych. w Trzecim gospodarze wyczytaią ciekawe spostrzeżenia przy *doieniu krów* i *zbieraniu śmietany*. Przedmiot ten, chociaż tak popularny, wszelako tylko uczeńszych przez obserwacje i myślących gospodarzy mógł być gruntownie zbadany. 4ty, o aklimatyzowaniu *słodkich kasztanów* w kraiach północnych, 5ty o *garbowaniu skór* za pomocą ślniącej się *sadzy kominowej*. 6ty podane są sposoby czyszczenia przedmiotów ze *złota*, podług tychże *stare galony* najlepiej się odświeżaią za pomocą spirytusu. w 7ym opisany est *Telegraf* domowy bardzo prosty, za którego pomocą Pan służącym swoim, w innym pokoiu, lub na innem piętrze umieszczonym przesyła ciche rozkazy, i oni ie, niewidząc się z panem ani rozmawiaiąc wykonywaią. Dalej są dla matematyków nowe sposoby wyciągania pierwiastków sześciennych. O *Studniach wierconych*. O rafinowaniu żółci wołowej do ożywienia i utrwalenia farb na malowaniach wodnych, a w końcu o nowym kole wodnem pod siębiernem, z łopatkami giętemi. Pa *Poncelet* iego wynalazca otrzymał nagrodę od *Instytutu Francuzkiego*, koło te ma wydawać siłę 60 do 67 ze sta wody działaiącej, kiedy zwyczajne koła łopatkowe zaledwo 33 ze sta wydaią.

— w Kantorze *Lewenglika* Nr 84 przy ulicy Senatorskiej obok Ratusza Głównego, w którym iuż tylekrotnie znacznie wygrano, i w wczorajszem ciągnieniu *Loterji Liczbowej* wyszły cztery *Terna* to iest na Nra 11. 18. 60.—11. 36. 60.—11. 18. 19.— i 11. 18. 36; oprócz tego 46 *Amba* i 63 *Extrakty*.

Poiutrze odbędzie się ciągnienie 2giej Klassy *Loterji Klas:*, aż do chwili ciągnienia ieszcze dostać można losów kupnych w Kantorach *Petyskusa*; tudzież u *Werthejma*, K. *Deplera*. i *Ciechanowskiego*.

ROZMAITOŚCI.

w *Berlinie* z powodu rozgłoszonej wieści, iakoby *kassa oszczędności* znaczne miała ponieść straty przez najświeższe bankructwa, poczęto tłumnie zbierać się w kassie, w celu odebrania złożonych kwot. *Kuratorja* przeto tej kassy zawiadomiła publiczność, iż wieść ta iest bezzasadną, gdy kassa oszczędności według §. 4 i 11 *statutu*, na same tylko obligacje miejskie dawać może summy sobie powierzone i do żadnej innej dyspozycji nie ma prawa; a przeto straty wyżej wymienione pod żadnym warunkiem miejsca mieć nie mogą. — w *Krakowie* d, 6 b. m. odbędzie się *Loterja fantowa* na korzyść *ubogich* zostaiących pod

opieką tamecznego *Towarzastwa Dobroczynności.*—Uięty został ów człowiek nazwiskiem *Persat*, który się być mienił synem *Ludwika XVI*; chociaż uznano że cierpiał pomięszanie zmysłów, iednak w *Ameryce* miał kilku stronników i z nimi wylądował do *Hawany*, z kąd przysłano go do *Francji* iako *zbrodniarza.* —

PRZYIECHALI do WARSZAWY.

Przybylski Tadeusz Oby: z Ciechcina. — Bykowski Sędzia z Stawisk. — Jaczewski Radca z Plewnika. — Swiniarski Radca z Wierzbna. — Wężyk Leon i Jgnacy Oby: z Jastrzębi. — Sałacki Pułkownik z Augustowa. — Gruszecki Jan Oby. z Brześcia Litew: — Statkowski Jgnacy Oby: z Gub: Mińskiej. — Osiecki Jgnacy Ob: z Szumlina.—Kosubudzki Waw: Ob: zKosobud.

DONIESIENIA.

Sąd Policji Prostej Obwodu Ostrołęckiego.

Wzywa wszelkie Władze tak Cywilne iako i Wojskowe, ażeby Andrzeia Andryanowiczà, rodem z Kurlandji Kraiu Rossyjskiego, lat około 40 mieć mogącego, wzrostu miernie słusznego, sytuacji ciała dobrej, twarzy wypukłej pełnej, nosa miernie dużego, zarostu rudego i takichże wąsów lecz nieco iaśniejszych, ubranego w kapotę z samodziału siwego, z taśmami czerwonemi, pod którą ma kożuszek krótki, na głowie kapelusz noszącego, źle po polsku mowiącego, z wsi Troszyna Obwodu tutejszego za świadectwem Wójta Gminy Troszyn i W. Żebrowskiego Dziedzica Dóbr Czarnowca do Miasta Wars. wyszłego, wroku zeszłym w pomienionej wsi Troszynie u Star: Szapsi Laska za parobka przy browarze będącego, wyśledziwszy, tegoż iak najśpieszniej ile do sprawy o podpalenie Karczmy potrzebnego Sądowi tutejszemu dostawić raczyły. — Ostrołęka d. 16 Lutego 1826 r. – J. Sroczewski — Zawadzki.

Drukarnia składaiąca się z różnych charakterów, nót, ozdób i t. d. mało używanych, iako też z sześciu prass z wszelkiemi do nich należącemi rekwizytami iest do sprzedania. Bliższą wiadomość powziąść można u iej właściciela w Domu przy ulicy Gwardji i Szymanowskiej N. 1976. Stanisław Dąbrowski.

Kamienice pod Nr 2765 i 2766 Lit: C. przy ulicy Obożnej obok pałacu Kazimierowskiego położone, są do sprzedania z wolnej reki lub do zamiany na dobra ziemskie od kilku do kilkunastu mil od Warszawy odległe. Życzący wejść w układ nda się do W. Radomińskiego, w drugim z tych domów mieszkaiącego.

Losów kupnych do 2 Klassy, której ciągnienie odbędzie się w dniu 6tym b. m-i r. całych po złp: 31, Cwierciowych po złp: 7 gro: 23 każdego czasu w Kantorze moim przy ulicy Długiej pod Nrem 590 w domu dawniej Karolego dziś Tyzlera dostać można Szanowni interesanci na Prowincji zamieszkali raczą swe zlecenia *franco* nadesłać, a żądania ich iak najakuratniej uskuteczuione będą. — J. Wiemann.

w Domu Bürgera pod Nr 1259 Lit C. przy ulicy Nowy-Swiat na 2 piętrze 5 pokoi z kuchnią, piwnicą, stajnią i wozownią od Wielkiej-Nocy do wynaięcia.

Pewna osoba na prowincji niedaleko od Warszawy mieszkaiąca, życzy sobie obowiązku, obeznana z ekonomiką, regestraturą, budownictwem, urządzeniem gorzelni, browaru i propinacji, oraz wszelką rachunkowość; o ktorej w Warszawie można się dowiedzieć przy ulicy Miodowej pod Nr 490 na 1m piętrze w dziedzińcu.

Do Handlu Pawła Jaworskiego przy ulicy Sto Jerskiej Nr 1774, nadszedł znaczny transport świeżych wędzonych Sielaw częściowo i hurtem, za pomierną cenę sprzedaiących się.

w Domu pod Nr 1971 przy ulicy Gwardjackiej iest do naięcia od Wielkiej Nocy Stancja złożona z kilku pokoi z Kuchnią, Stajnią, Wozownią Ogrodem i wszelkiemi wygodami, tamże o dalszej informacji dowiedzieć się można.

Do Handlu Korzennego i Win przy ulicy Freta Nr 255 pod znakiem Krakowiaka nadszedł świeży transport Sielaw wędzonych ktore tak na kopy iako i sztuki, za najpomierniejszą sprzedaie cenę.

Tabakierkę srebrną, fabryki Wiedeńskiej, świeżo wyzłacanę, oznaczoną stęplem Austrjackim, zgubiono dnia 2 Marca r. b. przy ulicy Senatorskiej: kto ią odda do Gospodarza Hotelu Podlaskiego, odbierze nadgrodę.

Furmanka pa okonna do wożenia Piasku, Cegły i.t.p. iest do naięcia. Wiadomość w Drukarni Kurjera.

☞ Mąki Marymontskiej najprzedniejszej z zdrowej Pszenicy, dostać można każdego czasu pod Nr 784 przy ulicy Elektoralnej w Młynie Fr: Roeslera.

Trzy Stancje w podworzu na 2giem piętrze, niemniej Kuźnia, pod Nr 6 przy ulicy Sto. Jańskiej do naięcia od Wielkiej Nocy r. b., a to na miejsce Czeigschmiedl Kieffera, który się wyprowadza pod Nr 53., przy ulicy Kapitulnej.

Wczoraj wyciągnięte Nra. 36. 11. 19. 18. 60